

Posudek školitele na magisterskou diplomovou práci Vladimíra Mazocha: Exploatory and spatial learning abilities in two African mole-rats with different social system.

Smyslem diplomové práce bylo otestovat navigační a paměťové schopnosti dvou druhů rypošů s rozdílným sociálním systémem. Předpokladem bylo, že sociální druh bude mít lepší krátkodobou paměť a solitérní zase paměť dlouhodobou (nikdo se jim v systémech nevrta). Ačkoliv byla použita standardní metodika, ukázalo se, že v případě rypošů testujeme asi něco trochu jiného, resp. že tyto schopnosti jsou jiným chováním částečně maskovány. Zajímavostí je, že během sepisování se nám povedlo objevit studii (ve formě nepublikované magisterské práce) jihoafrické skupiny, která podobným způsobem chtěla studovat to co my. Autoři nezávisle došli k úplně stejnému výsledku tj. že tento test toho o navigační aktivitě a paměťových schopnostech rypošů mnoho neříká. Spíše ukazuje na odlišné „povahy“ obou druhů a to mnohem větší opatrnost a jiný typ explorační aktivity solitérního druhu.

Otázkou je co teď s tím dál. Narozdíl od krátkodobé i střednědobé paměti je při testu dlouhodobé paměti ve třech opakováních velmi malé N (způsobené i poctivým vyřazováním zvířat, která v experimentu nedoběhla), což společně s vysokou variabilitou výsledků ztěžuje/znemožňuje jejich interpretaci. Nejpoctivější by asi bylo dodělat testy dlouhodobé paměti na dalších zvířatech, i když se obávám, že ani maximální zvýšení v rámci našich možností nic zásadního nepřinese. Druhá varianta je zkusit výsledky opublikovat, než zmíněná konkurenční skupina, která takovými pochybnostmi rozhodně netrpí, svou studii (která je dle mého názoru podstatně horší) někde s velkou slávou upíchne.

Co se týče hodnocení studenta musím ocenit jeho samostatnost, schopnost aktivně pracovat a kriticky přemýšlet. Téma nebylo rozhodně jednoduché, práce s učením něčeho tak zoufale „tupého“ jako jsou rypoší namáhavá. Vytknout mohu akorát široce rozšířený nešvar a tím je mylná představa, že sepsání diplomové práce se zvládne levou zadní a nejlépe na poslední chvíli. Pokud se to potká s přesvědčením školitele o nezbytnosti odevzdání co nejkvalitnějšího textu, může to být pro obě strany dost náročné. Je to škoda, neb při takovém vražedném finišování nelze asi úplně dosáhnout toho, co by se měl školenc při opakovaných výměnách textu naučit - vstřebat, jak takový odborný text psát. Musím ale přiznat, že jsem při prvních verzích diplomové práce moc nevěřil, že se to současné podoby povede dotáhnout.

V každém případě diplomovou práci považuji za povedenou, publikovatelnou a studenta za schopného s předpoklady pro další vědeckou práci.

Radim Šumbera

30.1.08
